

Näkökulma

RAIMO K R SALOKANGAS
psykiatrian professori, ylilääkäri
Turun yliopisto ja V-SSHP

JYRKI KORKEILA
psykiatrian professori, ylilääkäri
Turun yliopisto ja SatSHP

SIMO SAARIJÄRVI
psykiatrian professori,
nuorisopsykiatrian kouluttaja,
nuorisopsykiatrian ylilääkäri
Turun yliopisto ja V-SSHP

JARMO HIETALA
psykiatrian professori, ylilääkäri
Turun yliopisto ja Turun psykiatria

ANDERS SANDQVIST
nuorisopsykiatrian tulosyksikön
johtaja
V-SSHP

KIRSI-MARIA HAAPASALO-PESU
kliininen opettaja,
nuorisopsykiatrian ylilääkäri
Turun yliopisto ja SatSHP

HEIMO VIINAMÄKI
psykiatrian professori, vastaava
ylilääkäri
Itä-Suomen yliopisto ja KYS,
psykiatria

HANNU KOPONEN
psykiatrian professori, ylilääkäri
Itä-Suomen yliopisto ja KYS,
psykiatria

EILA LAUKKANEN
ma. nuorisopsykiatrian professori,
nuorisopsykiatrian ylilääkäri
Itä-Suomen yliopisto ja KYS

MATTI ISOHANNI
psykiatrian professori ja ylilääkäri
Oulun yliopisto ja OYS

ESA LEINONEN
psykiatrian professori, ylilääkäri
Tampereen yliopisto ja TAYS

ERKKI ISOMETSÄ
psykiatrian professori, ylilääkäri
Helsingin yliopisto ja HYKS,
psykiatrian tulosyksikkö

MAURI MARTTUNEN
nuorisopsykiatrian professori,
ylilääkäri
Helsingin yliopisto ja HYKS

Nuorisopsykiatriasta ei saa luopua

STM:n erikoislääkärikoulutusta käsitelleen työryhmän loppuraportti esittää lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian yhdistämistä. Perustelut ovat kuitenkin kestävämmät. Erillistä nuorisopsykiatriaa tarvitaan, kuten vanhuspsykiatriaakin.

STM:n asettama erikoislääkärikoulutustyöryhmä julkaisi huhituksessa loppuraportin (STM:n selvityksiä 2011:17), jossa muun muassa ehdotetaan lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian koulutusohjelmien yhdistämistä ja uuden lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoisalan perustamista. Lisäksi ehdotetaan, että yliopistot järjestäisivät vanhuspsykiatrian lisäkoulutusohjelman psykiatrian, geriatrian, yleislääketieteen ja sisätautien erikoislääkäreille.

Molempia ehdotuksia voidaan perustellusti kritisoida. Lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian koulutusohjelmien ja erikoisalan yhdistämistä työryhmä perusteli perin kevyellä tavalla. Se kertoo keskustelleensa asiasta ja todenneensa, että lasten- ja nuorisopsykiatrian hoito toteutetaan useimmiten moniammatillisena yhteistyönä. Perustelu on kestävä, koska kaikilla psykiatrian erikoisaloilla hoito toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Saattaa olla, että työryhmä ei tuntenut erikoisaloja, joille se ehdotti näin suuria muutoksia. Työryhmän jäsenistössä ja pysyvissä asiantuntijoissa ei ollut

yhtään sisätautien jälkeen suurimman varsinaisen erikoisalan, psykiatrian, edustajaa.

Sinä runsaan kymmenen vuoden aikana, jolloin nuorisopsykiatria on ollut varsinainen erikoisala, on nuorisopsykiatrian kehitys Suomessa ollut poikkeuksellisen ripeää. Maaamme on syntynyt koko maan kattava nuorisopsykiatristen vuodeosasto- ja avohoitopalveluiden verkosto, joka tarjoaa korkeatasoisia palveluita kaikkein nopeimmassa kehitysvaiheessa olevalle väestönosalle.

Nuoruusikäen ajoittuvat ihmisen keskushermoston nopeimmat muutos- ja kehitysvaiheet, psykologiset ja sosiaaliset muutokset ovat dramaattisen suuria ja ihmisen psykiatrisen sairauspanoraama kokee suoranaisen mullistuksen lapsuuteen verrattuna. Ihmisen tähän kehitysvaiheeseen erikoistunut psykiatrian erikoisala on tarpeen, jotta nuoret saisivat kehitystään vastaavaa apua silloin, kun psyykinen häiriö on uhkaamassa tai se on jo puhjennut.

Toinen perustelu, jota työryhmä on käyttänyt lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian yh-

distämiseksi, koskee tosiasiaa, että useimmissa maissa, joissa näitä erikoisaloja on, ne ovat yhdessä. Tämäkään perustelu ei ole kestävä. Esimerkiksi Britanniassa, jossa ei ole nuorisopsykiatriaa, nuoret ovat palvelujen väliinpuotoajia.

Erikoisaloja tuleekin perustaa väestön tarpeista lähtien, ei muiden maiden kehittymättömiä esimerkkejä seuraten. Moni ulkomaalainen asiantuntija pitää suomalaista nuorisopsykiatrian olemassaoloa edistyksekkäänä ja yhtenä lisänä niihin esimerkkeihin, kuten koulutukseen, joista meidän tunnetaan. Olemmekin sitä mieltä, että lastenpsykiatriaa ja nuorisopsykiatriaa ei pitäisi yhdistää vaan säilyttää kahtena erillisenä erikoisalana.

Vanhuspsykiatria kaipaa kohennusta

Työryhmän ehdottamalla lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian yhdistämisellä olisi samanlaisia kielteisiä vaikutuksia kuin oli vanhuspsykiatrian erikoisalan lopettamisella. Silloin perusteluna käytettiin EU:n vaatimuksia, jotka sittemmin osoittautuivat perättömäksi.

MATTI JOUKAMAA

sosiaalipsykiatrian professori,
ylilääkäri
Tampereen yliopisto ja TAYS

JARI TIIHONEN

oikeuspsykiatrian professori,
ylilääkäri
Itä-Suomen yliopisto ja
Niuvanniemen sairaala

PantherMedia

Vanhuspsykiatrian erikoisalakoulutuksen lopettaminen onkin johtanut alan tutkimuksen ja hoidon kehittämisen merkittävään heikkenemiseen ja paikoin ikääntyneiden psykiatrisen hoidon taantumiseen.

Työryhmän ehdotus vanhus-

psykiatrian lisäkoulutusohjelmasta ei ole mitenkään riittävä tilanteessa, jossa väestömme ikääntyy ja vanhuspsykiatristen palveluiden tarve lisääntyy nopeasti. Tämänhetkiset harvat vanhuspsykiatrian lisäkoulutusohjelmat eivät ole toimineet.

Yksimielinen kantamme on, että lääketieteellisiin tiedekuntiin tulee perustaa vanhuspsykiatrian erikoislääkärikoulutusohjelmat ja yliopistoklinikoihin vanhuspsykiatrian erikoisala. n

Näkökulma-palstalla julkaistavien kirjoitusten enimmäispituus on 4 000–5 000 merkkiä. Toimitus lyhentää kirjoituksia tarvittaessa. Palstalle tarkoitetut kirjoitukset lähetetään osoitteeseen laakarilehti@fimnet.fi